

NAJFAKULTETI ŠEFICA AGENCIJE ZA ZNANOST:

Jasmina Havranek: Istarska bolonjska reforma ne događa se preko noći jer je potrebno određeno vrijeme za promjenu svijesti prema ideji da je student u središtu pozornosti

PIŠE MIRELA LILEK

Agencija za znanost i visoko obrazovanje od 2010. do danas vrednovala je kvalitetu rada 130 visokoškolskih institucija, a u tome je sudjelovalo oko 600 inozemnih i domaćih stručnjaka. Skorim završetkom prvog ciklusa reakreditacije sustav visokog obrazovanja bit će u cijelosti vrednovan u skladu s europskim standardima. O prvim rezultatima snimanja stanja visokoga školstva u Hrvatskoj, nagomilanim studijskim programima i opasnosti od urušavanja sustava govori Jasmina Havranek, ravnateljica Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

Na čemu padaju?

● Imamo li previše studija?

- Broj visokih učilišta i studijskih programa u posljednjih se deset godina značajno povećao. Samo u posljednjih pet godina javna su sveučilišta odobrila gotovo 200 novih studijskih programa. Budući da porast broja novih visokih učilišta nije istodobno bio praćen i povećanim izdvajanjem financijskih sredstava za visoko obrazovanje, otvara se pitanje održivosti, ali i kvalitete. ● Možemo li sada fakultete dijeliti na kvalitetne, manje kvalitetne i - nekvalitetne?

- Dosadašnji su postupci pokazali da imamo primjere vrlo kvalitetnih visokih učilišta, ali i onih koja trebaju dodatno poraditi na tome. Za otprilike trećinu visokih učilišta preporučeno je izdavanje pisma očekivanja, što znači da trebaju poduzeti dodatne korake u uklanjanju nedostataka. Dosadašnji postupci reakreditacije pokazali su da dva visoka učilišta i 30-ak studijskih programa nisu zadovoljili nužne akademske kriterije kvalitete te je preporučeno da im se uskratit dopusnica. ● To u praksi ne mora završiti njihovim zatvaranjem. Kakva je daljnja procedura?

- Agencija donosi akreditacijsku preporuku, uz pret-

Trećina fakulteta nam je nedovoljno kvalitetna, tri treba zatvoriti

Jasmina Havranek: Predlažemo zatvaranje Visoke poslovne škole Minerva i Međunarodne diplomatske škole za poslovno upravljanje. U postupku je i ustanova u Višnjaju

hodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, i upućuje ju ministru znanosti koji odlučuje o konačnom ishodu.

● Za koje je fakultete preporučena uskrata rada?

- Za dva visoka učilišta za koja je postupak dovršen u cijelosti, Visoku poslovnu školu Minerva i Međunarodnu diplomsku školu za poslovno upravljanje, AZVO je preporučio uskratu dopusnice, a nadležno Ministarstvo je izdalo rješenje o uskrati. Za jedno visoko učilište, Visoku poslovnu školu Višnjaju, za koju postupak nije dovršen u cijelosti, AZVO je preporučio uskratu dopusnice te je akreditacijska preporuka prosljeđena Ministarstvu.

● U čemu su najveće loše, na čemu 'padaju'?

- Većina temelju preliminarnih nalaza uočavamo da će poboljšanja biti potrebna, a neka se već i događaju, u segmentima upravljanja visokim učilištima i izradi strateških dokumenata, jasnijeg strateškog profiliranja visokih učilišta, jačanja unutarnjeg susta-

Samo u zadnjih pet godina javna su sveučilišta u Hrvatskoj odobrila gotovo dvjesto novih programa

Ako se ne pronađe način da se uloži više novaca u visoko obrazovanje, prijeti opasnost da se sustav uruši

va osiguranja kvalitete, daljnje razvoja studijskih programa temeljenog na ishodima učenja, osnaživanja praktičnog rada kao nezastavnog dijela studijskih programa, poticanja učenja usmjerenog na studenta, jače međunarodne vidljivosti kada je riječ o znanstvenoj produktivnosti u nekim područjima znanosti, osnaživanja mobilnosti i internacionalizacije itd.

Veliki iskorak

● Je li u pozadini problema nekvalitetno provođenje bolonjskog procesa i može li to napokon biti razlog za pokretanje reforme Bolonje?

- Istarska bolonjska reforma ne događa se preko noći jer je potrebno određeno vrijeme za promjenu svijesti prema ideji da je student u središtu pozornosti. Također, ne mogu se složiti da je to nešto na čemu se već i ne radi. Primjerice, jedan od bolonjskih ciljeva je razvoj sustava osiguranja kvalitete. Hrvatska je u tom segmentu

posljednjih nekoliko godina napravila velik iskorak, i to se prepoznaje i u inozemstvu jer nas sve češće zovu da svoja iskustva predstavimo na međunarodnim skupovima. Primjerice, pozvana sam da o našim iskustvima održim izlaganje na glavnom godišnjem skupu CHEA-e, krovne organizacije koja okuplja oko 60 američkih akreditacijskih agencija i oko 3000 visokih učilišta, koja će se održati u siječnju u Washingtonu. Svjedočimo tome da se kvalitetu postupno percipira kao važnu.

Neželjene posljedice

● Hrvatska je jedina država u Europi koja je u deset godina uspjela smanjiti postotak BDP-a za znanost. Ispada vječno pitanje treba li prvo podići kvalitetu, a onda financije ili obrnuto?

- Iako je kvaliteta nužna, uvjeren sam da nema kvalitetnog obrazovanja i znanosti bez odgovarajuće financijske podrške, zato je potrebno što prije, već u idućoj godini, pronaći način da se osigura značajno veća financijska ulaganja u visoko obrazovanje jer nam u suprotnom prijeti opasnost da se cijeli sustav uruši, što bi donijelo mnoge neželjene posljedice. Žao mi je što je dosad ovo pitanje bilo nedovoljno prepoznato. ●

BRUXELLES LIDERI DRŽ

Milanović i T je ideja o gra

Na dnevnom redu sastanka je i tzv. britansko pitanje

IZ BRUXELLESA
AUGUSTIN PALOKAJ

Prijedlog Europske komisije, o stvaranju granične i obalne straže koja bi bila poslana na vanjske granice EU i mimo volje nekih država članica, naišao je na protivljenje ili rezerve mnogih lidera

država članica na samom početku summita u Bruxellesu gdje se raspravlja i o tom prijedlogu kao jednoj od mjera za upravljanje migrantskom krizom.

Nacionalni suverenitet

Hrvatski premijer Zoran Milanović je uoči summita rekao da on ima rezerve o tom prijedlogu jer se očito radi o

SVE VIŠE BANAKA NU

TRŽIŠTE PADA

Rastu samo gotovinski krediti

Kada HNB krene s dugoročnim repo aukcijama, banke će, uz zalag kunskih državnih papira, moći dobiti novac središnje banke po povoljnijim uvjetima. Kamatna stopa na tjedne pozajmice sada je 0,5 posto, dok bi na one dugoročne, pretpostavlja se, bila slična kamatnoj stopi na trezorske zapise. Prema signalima iz banaka, one bi itekako bile zainteresirane za jeftinije kunске izvore, ali je vrlo vjerojatno da bi jeftini novac HNB-a u većoj mjeri koristile za odobravanje gotovinskih kredita. Od svih kredita stanovništvu, jedino su gotovinski ove godine povećani, i to za 1,5 milijardi kuna, na 39,6 milijardi kuna. ●

PIŠE MARINA KLEPO

Za građane koji u ovom trenutku žele podići stambeni kredit, imajući u vidu lekcije dužnika u CHF-ima, kao najoptimalniji izbor čini se zaduživanje u kunama, uz fiksnu kamatnostup. Gotovosve veće banke uvrstile su taj kredit u svoju ponudu, a uvjeti po kojima ih odobravaju blagovariraju od jedne do druge.

I velike banke nude

No, uglavnom se nudi kombinacija u kojoj se u prvom godinama otplate kredita primjenjuje fiksna kamatna stopa, a potom promjenjiva. Mogu se dobiti i stambeni krediti u kunama samo s fiksnom kamatnom stopom, itona sasvim pristojan rok, do 20 godina.

Tako Splitska banka, primjerice, nudi kunске kredite na rok od čak 20 godina, uz fiksnu kamatnostup "već od 4,99

posto" (efektivno 5,31 posto). U HPB-u, pak, kunski kredit s fiksnom kamatnom stopom od 5,5 posto moguće je dobiti na rok od 15 godina. Nakon tog razdoblja primjenjuje se promjenjiva kamatna stopa koja, naravno, iz različitih razloga može značajno porasti i poskupiti otplatu kredita, ali može se i smanjiti.

Dvije velike banke, Zagrebačka banka i PBZ, također imaju solidne ponude.

Poticanje stanovništva

Kunski kredit s fiksnom kamatnom stopom kod njih je moguće ugovoriti na rok od 10 godina, a nakon toga na snazi je promjenjiva kamatna stopa. Tako fiksna kamatna stopa

Procjenjuje se da je čak polovica novodobrenih kredita u kunama, a taj će udjel rasti i u bližju budućnosti